

למידה בונה אדם - המזכירות הפדגוגית
אגף א' - תחומי בחירה ורב תחומי
הפיקוח על הוראת לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה

מדינת ישראל
משרד החינוך

גדות - גדולים שבעתיים

לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה

מלחמת ששת הימים חזית צפונית: רקע

מתוך: מלחמת ששת הימים - מהלכים עיקריים: המלחמה בחזית הסורית, וכסלר בנימין, [העשור השני: תשי"ח – תשכ"ח](#)

לאחר מלחמת העצמאות, לא היה שקט בצפון הארץ. במשך 19 שנים, משנת 1948 ועד שנת 1967, התושבים שחיו באזור החולה והכנרת סבלו מההפגזות הסורים שישבו ברמת הגולן. ההפגזות פגעו ביישובים, בעבודות יבוש החולה, בדייגים שיצאו לדוג ובחקלאים באזור.

על מלחמת ששת הימים ניתן לראות בסרטון הבא: [חדשות מהעבר: מלחמת ששת הימים](#)

מדינת ישראל פתחה במתקפה אווירית ופגעה במטוסי האויב בעודם חונים על הקרקע. פעולה זו היתה אחד הגורמים המשמעותיים שהובילו לניצחון המהיר.

היישוב גדות

- קיבוץ גדות ממוקם על רמת כורזים, בגבולה הצפוני, בצמוד לחלקו הדרומי של עמק החולה.
- בשנות ה-50 וה-60 סבל גם יישוב זה מהתקפות והפגזות כבדות של הצבא הסורי.
- ב-7 באפריל 1967, בתקרית בה הופלו שישה מטוסי מיג סוריים, ספג הקיבוץ הפגזה כבדה, בה נפגעו כמעט כל בתי היישוב.
- חודשיים לאחר מכן, בימים הראשונים של מלחמת ששת הימים, הפגזו הסורים קשות את יישובי עמק החולה. בהפגזה זו, נפגעו או נהרסו כליל רוב המבנים בגדות.
- השיר "בְּתִי אֶת בּוֹכָה או צוֹחֶקֶת" שכתב יובב כץ והלחין דוד קריבושי, מתאר את האירועים והתחושות בקיבוץ בזמן ההפגזות ואת השינוי בעקבות המלחמה, מעיניה של ילדה ושל אמה.

[מילות השיר באתר שירונט](#)

כך זה נראה מהכפר ג'לבינה. בתי גדות למטה ומעליו משמר הירדן
 התמונה מהבלוג – נעמוש/הרמה הסורית ורמת הגולן

- התבוננו במפה של הקרבות במלחמת ששת הימים,

בבלוג נעמוש/הרמה הסורית

- סמנו את גדות על המפה
- סמנו את גבול המדינה בצבע אחר

תקומתה של גדות

קיבוץ גדות - סיפור מקומי

מסע על ציר הזמן

1. התבוננו בציר הזמן המופיע באתר קיבוץ גדות והתמקדו בשנים משנת 1967 והלאה.
כיצד קיבוץ גדות הצליח לשקם את עצמו?
2. התבוננו בסרטון המתאר את חגיגת חנוכה תשכ"ח.
מה ניתן ללמוד מתוך הסרטון? מצאו תמונה אחת שמשמעותית עבורכם ומעוררת בכם שאלה, מחשבה או רגש שהייתם רוצים לדבר עליו. שתפו.
3. אילו כוחות היו לתושבי קיבוץ גדות שאפשר להם לבנות מחדש ולקום מהמשבר שהיו בו?
4. מה הייתם רוצים לשאול אותם או להגיד להם או לדבר איתם היום, לאור הבניה המחודשת?
5. האם, לדעתכם, הסיפור על תקומתו מחדש של קיבוץ גדות הוא סיפור ייחודי, או שיש מקומות נוספים כאלה?
6. חפשו באינטרנט מקום אחד נוסף שהיה לו סיפור תקומה דומה בעקבות מלחמת העצמאות או מלחמת ששת הימים.
7. חוו דעתכם - מדוע בחרנו לעסוק בסיפור תקומתו מחדש של קיבוץ גדות דווקא עתה? האם תוכלו להציג נקודות דמיון ושוני בין אז להיום?

חפשו :

- מי אמר את המשפט הזה :
"מכאן אתם נראים גדולים שבעתיים?"
- על מי נאמר המשפט?
- באיזה הקשר נאמר?

[מתוך אתר החברה הכלכלית גולן](#)

וחרזה אל השיר:

בחג שבועות תשע"ט (2019) חגגו בגדות את יום ההולדת השבעים לקיבוץ.

אל המסיבה הוזמן גם יובב כץ, מחבר השיר על "בתי את בוכה או צוחקת",

שהתבקש לכתוב בית נוסף לשיר.

הבית החדש בוצע בסיום הערב על ידי כל המשתתפים כשהמחבר יושב בקהל.

הנה הבית החדש כפי שהופיע בדפי האירוע בגדות:

"משקנו מוריק ופורח"

מתוך מה שלמדתם -

אילו פעולות נעשו לאורך השנים כדי להגיע למצב זה?

בחרו משפט אחד שנותן לכם כוח והדגישו אותו.

מדוע בחרתם דווקא אותו.

הערה:

בלמידה מרחוק ניתן להכין לוח שיתופי / מצגת שיתופית לשתף במשפטים שנבחרו.

הבית החדש: מאי 2019

מים רבים כבר זרמו בירדן
גדות בת עובדים - שתו לחיים!
הבת מגדות היא כבר סבתא, כן... כן
נושאת נכדתה על כפיים

"אז כשהייתי אני בגילך
הקר עוד היה כמפלצת
ביתנו נחרב.. העשן התאבד
בבכי הייתי פורצת

הביטי סביב לך אל כור מחצבתך
משקנו מוריק ופורח
בתינו הומים.. כמה עוד נתברך
הן טוב לנו פה ושמח

חלמנו על בית כמו באגדות
ירק ופריחה שמוצקת
והוא מתגשם פה - אצלך בגדות
האם את בוכה או צוחקת?"

בתי כן היום את צוחקת
גדות וילדה שצוחקת...

[מילות הבית החדש מתוך הקישור.](#)
[בקישור גם הרחבה על השיר ועל המחבר](#)

להרחבת הדיון בשיר "בְּתִי אֶת בּוֹכָה או צוֹחֶקֶת"

השיר "בְּתִי אֶת בּוֹכָה או צוֹחֶקֶת" שכתב יובב כץ והלחין דוד קריבושי, מתאר את האירועים והתחושות בקיבוץ בזמן ההפגזות ואת השינוי בעקבות המלחמה, מעיניה של ילדה ושל אמה.

מילות השיר באתר שירונט

- על איזה קיבוץ נכתב השיר?
- מה קרה למשק הזה?
- למה דווקא לו?
- מהו ההר "שהיה כמפלצת"?
- באילו שנים הוא "היה כמפלצת"?
- על איזה אירוע נרמז במילים:
"זורם הירדן, בין גדות יעבור,
פריחה את העמק נושקת,
ואיש לא יסב את מימיו לאחור"?

השיר "ארצי שלי לעד" נכתב בבית השיטה, קיבוץ ששכל במלחמת יום כיפור 11 מבניו.
השיר נכתב מתוך תחושת שותפות גורל ורצון לתת מענה לכאב ולאובדן בשירת נחמה, הצופה שעוד יבואו, ימים בהם
מתוך האימה תצמח תקווה.
השיר הוקדש לקהילת כפר עזה, לתושבי הדרום ולכל עם ישראל המבקש ריפוי ושיקום.

עוד נִחְזֶה בְּנַעַם הַיָּמִים
עוד נִשְׁמַח בְּזִיו הָעֲלֹמִים
מִכְאוּבֵי הַלֵּב יִחְלִימוּ.

...

תִּקְוַתֵּנוּ לֹא תֵאבֵד
אֶת אֶרְצִי שְׁלִי לְעַד

...

נִשְׁיָרָה "עַם יִשְׂרָאֵל חַי!"

[להאזנה לשיר ולעיון במילים](#)